

slamnate strehe. Nekaj neznanega mu je šepetalo o gradovih, vitezih, slavi . . . Močno mu je bilo srce, če je le slišal besedo „vitez“, „junak“. Povesti o hrabrih činih, junaških dejanjih so mu božale ušesa, glas junaške pesmi ga je spremljal v spanje.

Vse to se je izpremenilo. Spremljan od hlapcev in gibčnih lovskih psov, je bil prišel nekoč gradnik in pozval mladeniča na veselje lov. Bilo je o košnji. Delo je prežalo

Neprevidna beseda je zbudila pozornost. Vilemir je izvedel resnico. Pa ta resnica je kazala ponosni duši, koliko hvaležnosti je dolžan reditelju tlačanu za ljubezen in skrb do njega, tujega otroka. Ostajal je bolj doma, pustil visoko leteče misli, hotel biti kmet med kmeti. Težko je bilo to in ne po volji gradnikovi, ki ga je hotel imeti pri sebi, ne po volji vikarjevi, ki mu je želel druge prihodnosti. In tlaka je tlaka . . . Po-

PRISTANIŠČE NA VISU.

iz vseh kotov na kmeta . . . Nevoljen je zamrmral Cvetnič:

„Drugim so odmerjeni dnevi tlake, moj sin tlačani leto in dan. Ne sodi kmetu grad in lov.“

Že je bil zajahal Vilemir konja in ga podil po dvorišču. Z dopadenjem je gledal gradnik spretnega mladeniča in se zadovoljno nasmehnil:

„Ne sodi konju volovski jarem — ne plemiču motika.“

nosen, je razumel bolj nego rojen tlačan, njeno sramoto. Brežiškim tlačanom se ni godilo prehudo — pa gradnik se je moral ozirati na druge gosposke, in dostikrat, pri vsaki novi terjatvi, sta se udarila z županom „za staro pravdo“.

Vilemir je rad poslušal povest starih o neki davni dōbi, ko je sedel svoboden kmet na svobodni zemlji, ko mu ni teptal tuji plemič prava, svobode . . . Razvnet se je prašal, ko je slišal o ti ali oni krivici: Ali